

zakurili. Časi kaže, da država sama glede na občne koristi vmes poseza.

Tako je pruski kralj Friderik II dragonce vojake poslal v občine na stanovanje, koder niso hoteli krompirja saditi, ter je ljudi tako prisilil, da so začeli pridelovati krompir. Marsikateri kantoni na Švicarskem potrošijo mnogo denarjev v nagrade za pokončevanje hroščev.

V nekdanji vojaški granici, to pa v zgornjem in sušnem delu, trpeli so veliko pomanjkanje krme. Vlada je potrošila mnogo denarjev v podpore. Naposled je pa zvedela, da ljudje niti koruznice niso pospravili, ampak potrgali roge, slamo pa pustili na polji, da je strohnela. Zaukaže torej koruznico pospraviti in stradajoči živini za krmo polagati. Ljudje se ne zmenijo za ukaz. Nato nastavi strogi polkovnik 20 gld. nagrade onemu, kateri bode prvi polagal koruznico, mudnim pa veli 25 batin naštetih. Od tiste dobe ni bilo več prejšnjega silnega pomanjkanja krme.

Vsaka država izplačuje nagrade tistim, ki ubijejo kakšno divjo zver, ki vendar le po posameznih okolicah škoduje, vsemu občestvu pa ni nevarna.

Hudi zveri podobna je slana, ki cele dežele onesreči ter jim vzame davčno moč. Poprej, ko še železnic ni bilo, povzročila je navadno še glad in pomor. Zatorej bi jako umestno bilo, da bi vlada tukaj tudi nekaj storila. Kedar bodo v obče zoper slano kurili, ne bode državi trebalo mnogo žrtvovati za odpisavanje davkov.

Nekaj o molži.

Neki amerikanec je poslal ameriškemu kmetijskemu listu „Amerik. Agrikulist“ podobo, kako on ravna, da krava ob molži miruje z repom. K podobi, katero tudi

Podoba 19.

mi prinašamo (glej pod. 19.), spisal je nastopne vrstice: Jaz vzamem 06 do 1 m/ dolgo in preko $\frac{1}{3}$ m/ široko cunjo od starega platna ali sukna, s katero poprej kravi obrišem vime. En konec cunje privežem potem s preprostim vozlom na rep in sicer tik nad kodrastim koncem. Cunjo potegnem potem kravi med nogama ter stisnem drugi njen konec pod kolenov člen svoje noge, kjer ga na ta način trdno držim, kakor kaže to podoba. Tako ne more krava kar nič nagajati z repom.

Marsikateri naših gospodarjev se bode nasmehnil tej podobi, češ, dedec molze. A vendar ni to nič čudnega, le prav pametno je, saj pri izvrstnih švicarskih živinorejcih tudi moški molzejo. Ženska je namreč veliko pre slabotna, da bi kravo izmolzla do čistega, zlasti, ako jih mora po več na enkrat pomlestiti. Večina vimenskih bolezni, kakor: oteklina, šen, volčič i. t. d. prihajajo od tod, ker ni vime do čistega molzeno; pa ne samo to, slabo molzene krave popuščajo tudi mleko.

Spomladnja paša po senožetih.

Po nekod imajo kmetovalci navado, da pasejo živinop od zgodnje spomladi do sv. Jurija po senožetih. Ta navada jim je pa zelo škodljiva, ker dajejo take senožeti potem dosti manj sena! Saj drugače ni mogoče! Senožeti pričenjajo zeleneti že meseca malega travna, večkrat celo že meseca sušca. Če pasemo po senožetih ob tem času, pomuli nam živina takoj prve travne bilke. Trava se tako v rašči tolikaj ovira in zadržuje, da ne more prav od tal. In vse to se godi ravno ob istem času, ko bi imela vlaga največ pripomagati uspešni rasti, in ko ima trava dobivati največ moči. Ni čuda torej, da nam dajejo potem take senožeti poprek za tretjino manj sena in da trpijo še posebno ob suhem vremenu! Zaleže li toraj tista malovredna paša na spomlad za toliko manjši pridelek? Bi li ne bilo bolje in ceneje, če bi pridelovali več krme na polji ter tako skrbeli za potrebni živež o zgodnji spomladi? —

Glejmo torej, da odpravimo toliko škodljivo spomladnjo pašo po senožetih povsod, koder je še v navadi!

Vprašanja in odgovori.

Vprašanje 27. Kako dolgo naj sesajo teleta, katera bodo za rejo, in kakšna krma jim najbolj pristuje, kadar so odstavljena. (U. W. na Zalemlogu.)

Odgovor: Ako hočete zrediti tele za vola, tedaj zadostuje, da sesa kakih 6 do 8 tednov. Ako pa hočete porabiti mlado za pleme, tedaj naj sesa 3 mesece, in če mogoče, tudi delj. Odstavljajte pa počasi. Od začetka naj dobiva tele z vodo pomešanega mleka, kateremu pridevajte po nekoliko otrobi. Vrhu tega pa privajajte tele senu ali sploh suhi krmi. Prvo leto naj dobiva krepke in bolj suhe krme, mešane toliko s senom ali slamo, da je želodec poln. Vodena krma škoduje mladi živini, ker slabi prebavila in sploh ves život. Najbolje nam uspeva mlado govedo ob kuhanem ječmenu ali ovsu, katerega mu po pameti dajajmo poleg rezanice in sena.

Vprašanje 28. Blagovolite mi naznaniti, kje bi dobil najboljših sadnih dreves, in katere vrste jabolk in hrušek priporočate za naš gorski kraj? (A. S. v Bolci.)

Odgovor: Pravilno vzgojenih jablan in hrušek do boste, ako jih nima oskrbnik Stiegler v St. Petru pri Gorici, še najboljših pri Klenert & Geiger-ji v Gradci.